

Forfatter: Oehlenschläger, Adam

Titel: Udrag fra Poetiske Skrifter I

Citation: Oehlenschläger, Adam: "Poetiske Skrifter I", i Oehlenschläger, Adam: *Poetiske Skrifter I*, udg. af H. TOPSØE-JENSEN, 1926-1930, s. 296. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-oehl01val-shoot-idm139633868888192/facsimile.pdf> (tilgået 13. marts 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter I

forskellige Vædsker og deres Blanding (temperamentstun). Der opstilledes fire væsentlige Følelsesmodsetninger: stærke, mørke og hurtigt skiftende Følelser er karakteristisk for det *koleriske* Temperament; stærke, mørke og langsomt skiftende for det *melankolske*; svage, lyse og hurtigt skiftende for det *sungvinske*; svage, lyse og langsomt skiftende for det *flegmatiske* Temperament. Digtets fire Naturbilleder er hentet fra forskellige Aarstider, men det danrer ved sin Stemning en Helhed med tæt forbundne Overgange fra Afsnit til Afsnit.

- 39 *Venus Cypria* (lat.) den jordiske, sanselige Elskovs Gudinde.
Philomela (gr.) Nattergalen.
- 40 *Color* Ordet anvendt af Oehl. som Betegnelse for det koleriske Temperament i Analogi med Flegma for det flegmatiske, men betyder i Virkeligheden Farve. I Trykfejlslisten til enkelte Exemplarer af »Digte«, 1803, er det rettet til *Cholera* [= Galde].
Det gamle Rige Guldalderen, som afløstes af Titanernes Oprør.
- 41 *Melancholie*. Digtets metriske Forbillede er E. Stockmanns af Brorson oversatte Salmes »Gud skal alting mages« (Psalmebog for Kirke og Hjem Nr. 25). Små. Disciplens Jubel-Hymnus i »Jesus i Naturen« (næstværende Udg. S. 214).
- 43 *Flora* (lat.) Bløsternes Gudinde.
Boreas (gr.) Nørdenvinden.
- 44 *bøgende brølende*.
- 45 *kun stamme* Originaludg. og senere Udg. har: *kan stamme*; Rettelsen skyldes J. L. Heiberg (»Et Hundrede lyriske Digte af den danske Litteratur«, 1842, S. 272).
Rungsted sigter til Ewalds Ophold i Rungsted Kro 1773–1775 (Digtet »Rungsteds Lyksaligheder«).
de gamle og gothiske Muse Ewald ligger begravet ved Trinitatis Kirke i København (indviet 1657!).
- 46 *Oldingen ved Werthers Grav*. Først i sit nittende Aar læste Oehl. Goethes Roman »Werther«

(1774). »Sander [d. e. Skuespilleforfatteren Chr. Levin Sander (1756—1819)] laante mig nogle af Goethes Værker, med faderlig Advarsel om Forsigtighed, som om det havde været Krudt og Kugler, eller giftige Medicamenter, der ligesaa let kunde skade, som gavne; og med stor Nysgjerrighed bragte jeg Werthers Leiden og Götz von Berlichingen med hjem.« (»Erindringer«, I, S. 140; en udførlig Omtale af »Werther« smst. S. 142—145).

- 48 *Saa dugbesprængte staae de Roser her.* Digtene S. 48—69 er trykt efter »Poetiske Skrifter«, I, udkommen Juli 1805; deres indbyrdes Rækkefølge er Originaludgavens. — *Saa dugbesprængte staae etc.* I Syngespillet »Freias Altare (skrevet 1803) synges denne Sonet i anden Akts anden Scene af Elskeren, Billedhuggeren Gulielmo. Trykt første Gang i Foersoms Nyaarsgave for Skuespilvendere 1805 (1804); anden Gang i »Poetiske Skrifter«, hvis Tekst nærværende Udgave følger.

I dem forgifter Eros sine Pile Sm. Bødtchers Digt »I Foræret« (»Nu gløder i Rosen Eros sin Pile«).

- 49 *Knud den Store.* Emnet formentlig fra Mallings »Store og gode Handlinger af Danske, Norske og Holstenere«, 1783, S. 8—9; det er allerede behandlet i et normannisk Digt af Geffrei Gaimar, der henlægger Optrinnet til Themsens Bred ved Winchester. Oehl. byggede 1839 Slutningsscenen af Tragedien »Knud den Store« over sit Digt.

Eadrik Eadrik Streona, engelsk Høvding; hans Foræderi afgjorde Slaget ved Ashington, og Krøniken beskyldte ham for at have myrdet Kong Edmund paa Knuds Befaling Nov. 1016. Se Tragedien »Knud den Store«, Akt I—II.

Ulf Ulf Jarl dræbtes i Set. Lucie-Kirke i Roskilde 1027; se »Knud den Store«, Akt III.

- 52 *Den gamle Kiæmpe Comets.* Afattelsestid: Vilh. Andersen (»Oehl.s Ungdomsdigtning«, 1904, S. XXXIX) formoder, at Digtet er fremkaldt af Solfør mørkelsen d. 17. August 1803, som Oehl. forresten sov